



Capella de Sant Bartomeu

Navarcles

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carrer Sant Bartomeu

Coordenades:

Latitud: 41.7548
Longitud: 1.90598
UTM Est (X): 409048
UTM Nord (Y): 4623131

Classificació

Número de fitxa 08140 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Gòtic Modern Barroc
Segle XIII-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Capella rehabilitada la dècada de 1980
Protecció Legal
Número inventari IPA 16840
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Navarcles
Fitxes associades:
[Carrer Sant Bartomeu](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 20/05/2008 - 02:00

Descripció

Capella romànica ampliada al segle XIV i molt reformada els segles XVII i XVIII. L'edifici està parcialment esfondrat i ha estat objecte d'una important rehabilitació. Es conserva poc més de la meitat de la construcció originària. Concretament, s'ha perdut el mur de tramuntana i gairebé tota la coberta. La capella romànica constava d'una sola nau capçada per un absis semicircular llis, gairebé tan ample com la nau, amb una finestra oberta a doble esqueixada força descentrada. La nau era coberta amb volta de canó, de la qual en queden algunes restes al mur de migdia, i era aproximadament la meitat de llarga del que sembla a l'actualitat. L'aparell, fet amb blocs de pedra desigual, és força rudimentari. De l'obra dels segles XIV i XVII-XVIII en queda l'allargament cap a la banda de ponent. Al mur de migjorn es conserven dos arcs apuntats que són les restes més evidents d'un porxo construït al segle XIV, el qual funcionava com una mena de vestíbul obert abans d'entrar a la capella. En aquest sector l'aparell és més regular, amb carreus quadrats i ben polits de mida més gran. El mur frontal corresponent a l'entrada té un campanar d'espaldana desplaçat a l'esquerra. L'element més interessant és el portal, que consta de dos arcs de mig punt en degradació. A l'intradós hi ha una simple arquivolta que descansa sobre sengles capitells en molt mal estat. En un d'ells semblen insinuar-se tres fulles d'acant. Les portes de fusta, originals, són guarnides amb aplicacions de ferramenta. Els treballs de restauració han introduït una plataforma per protegir les restes romanes que es conserven al subsòl de l'edifici i han completat la construcció amb materials i disseny contemporanis, aprofitant els murs existents. La nau s'ha convertit en un nou espai amb possibilitats d'ús social.

Observacions:

Les excavacions arqueològiques van localitzar tres sitges a tocar del presbiteri que servien per guardar el gra recollit de les donacions dels fidels i que van estar en funcionament des del segle XIII fins el XVII.

Plafó turístic del Consorci "Valls del Montcau" amb informació de la capella situat a la façana exterior.

La intervenció de rehabilitació va rebre un premi FAD d'Arquitectura i Interiorisme.

Història

La capella està edificada sobre una antiga vil·la romana, per la qual cosa es podria pensar que hi hagué un temple paleocristià, tot i que no se n'ha trobat cap evidència. L'església romànica es va construir els darrers anys del segle XIII. Apareix citada per primera vegada el 1291 com a Sant Bartomeu de Navarcles i el 1313 com a Sant Bartomeu i Santa Margarida. Des del seu origen, ha depès de la parròquia de Navarcles, però es tenen notícies de l'existència d'un cementiri al seu voltant. Era una capella petita i el segle XIV va patir una important modificació: se li va afegir un porxo obert. Al final del segle XVII es va refer l'altar i s'hi col·locà un paviment de carions. Poc després, Mn. Llorenç Riera (rector entre 1706 i 1736) va reformar la capella en profunditat: el porxo es va integrar a la nau, s'engrandí l'àrea del presbiteri i es construï una nova volta de maó. Durant la Guerra Civil de 1936 la capella fou profanada i restà abandonada, convertida en magatzem municipal i galliner. Els anys 60 s'esfondrà el sostre. L'any 1984 la Diputació de Barcelona va emprendre la seva consolidació i restauració, incloent-hi una excavació arqueològica del conjunt. Es van completar les parts destruïdes i s'habilità l'edifici per a usos públics. El culte a sant Bartomeu estava ben arrelat a Navarcles. La festivitat del sant el poble acostumava a baixar-hi en processó i s'adoraven les seves relíquies, avui desaparegudes. En aquesta capella també tenia gran veneració santa Margarida, que al segle XIV ja hi tenia un altar propi. Segons Fortià Solà encara el 1910 se'n conservava una petita imatge de "gust barroc".

Bibliografia

- ESCALE, Joan (1981). "L'ermita romànica de Sant Bartomeu de Navarcles", Full informatiu del Romànic, núm. 28, Artestudi, Barcelona.
- FERRER, Llorenç (1988). "Navarcles". Història del Bages, vol. 2. Ed. Parcir. Manresa. P. 151.
- FERRER, Llorenç (1997). La capella i el bari de Sant Bartomeu. Quaderns de Navarcles, 3. Ajuntament de Navarcles.
- GONZÁLEZ, Antonio (1989). "La restauración de los restos de Sant Bartomeu de Navarcles", Quaderns Científics i Tècnics, núm. 3. Diputació de Barcelona. P. 57-58.
- GONZÁLEZ, Antonio (gener-febrer 1991). "La reconstrucción significativa de la iglesia de Sant Bartomeu de Navarcles, Catalunya, Espanya", Informes de la Construcción, vol. 42, n. 411. P. 77-81.
- JUNYENT, Francesc; MAZCUÑAN, Alexandre (1984). "Navarcles. Sant Bartomeu de Navarcles". Catalunya romànica, vol XI (el Bages). Ed. Enciclopèdia Catalana, Barcelona. P. 337-338.
- SOLÀ, Fortià (1910). Navarcles. Notes històriques. Imp. Dr. Vives, Manresa. P. 121-125.
- "Capella de Sant Bartomeu de Navarcles", Premis FAD d'Arquitectura i d'Interiorisme, Foment de les Arts Decoratives, Barcelona, 1990. P. 112-113.

